

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 2. december 2021
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Dorthea Bisgaard Vase
Sagsnr.: 2021-0030-6936
Dok.: 2229168

Besvarelse af spørgsmål nr. 281 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 281 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 24. november 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Adsbøl (DF).

Nick Hækkerup

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 281 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere henvendelsen fra Institut for Seksuelle Overgreb, jf. REU alm. del – bilag 63, og særligt forholde sig til de i henvendelsen oplyste spørgsmål om forældelsesfrist for seksuelle overgreb på børn under 18 år?”

Svar:

1. Der skal ikke herske nogen tvivl om, at jeg ser med meget stor alvor på sager om overgreb mod børn. Det er modbydelige forbrydelser, som giver ar på sjælen, og det er vigtigt for retsfølelsen, at gerningsmændene bliver straffet.

Samtidig kan det være vanskeligt for børn, der har været udsat for overgreb, at stå frem. Jeg synes derfor også, at det giver god mening, at der gælder en særlig undtagelse til de strafferetlige forældelsesfrister i disse sager. Det glæder mig, at Institut for Seksuelle Overgreb med denne henvendelse sætter fokus på, hvordan voksne med sensfølgel af seksuelle overgreb i barndommen kan hjælpes videre.

Desværre er der med den teknologiske udvikling opstået nye muligheder for, at krænkerer kan komme i kontakt med børn, f.eks. gennem internettet. Derfor har jeg nedsat en arbejdsgruppe, som i øjeblikket bl.a. ser på, om der bør ske en justering af straffelovens bestemmelser om seksualforbrydelser, herunder om der er behov for en særskilt kriminalisering af grooming. Jeg ser meget frem til at modtage resultatet af arbejdsgruppens overvejelser.

2. Justitsministeriet kan for så vidt angår de konkrete spørgsmål fra Institut for Seksuelle Overgreb oplyse følgende:

1) Er lovændringen med tilbagevirkende kraft, så alle har mulighed for at få prøvet sin sag i retten (såfremt grundlaget for en sag er der)?

Udgangspunktet efter straffeloven er, at forældelsesfristens længde afhænger af strafferammen for den pågældende lovovertrædelse, og at forældelsesfristen regnes fra den dag, hvor den strafbare handling er ophørt.

For en række lovovertrædelser, som er begået mod børn, er der dog fastsat særlige regler, som sikrer en længere forældelsesfrist, så det fortsat er muligt

at gøre strafansvar gældende mod gerningsmanden, selv om offeret først er i stand til at anmelde forholdet, efter at han eller hun er blevet voksen.

For overtrædelser af straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser over for et barn under 15 år regnes forældelsesfristen på 5 år således tidligst fra den dag, den forurettede fylder 21 år. Denne udskydelse af forældelsesfristens begyndelsestidspunkt i sager om overtrædelser af straffelovens § 232 blev indført i 2013 og finder anvendelse på lovovertrædelser, der er begået før lovens ikrafttræden, medmindre forældelse efter de hidtil gældende regler var indtrådt før lovens ikrafttræden.

Derudover er det sådan, at de allervesteste overtrædelser, herunder overtrædelser af straffelovens bestemmelser om f.eks. incest eller voldtægt, ikke forældes, hvis overtrædelserne er begået mod en person under 18 år, jf. straffelovens § 93 b, stk. 2.

Bestemmelsen i straffelovens § 93 b, stk. 2, blev indført den 1. april 2018 og finder anvendelse på lovovertrædelser, der blev begået før lovens ikrafttræden, medmindre forældelse efter de hidtil gældende var indtrådt før lovens ikrafttræden.

Det betyder, at et forhold omfattet af straffelovens §§ 210, 216-224, § 225, jf. §§ 216-224, § 226 eller § 227, stk. 1, som er begået før 1. april 2018, ikke forældes, medmindre det allerede var forældet før den nævnte bestemmelses ikrafttræden.

2) Hvis sagen er forældet, risikerer man så en anklage om injurier, hvis man fortæller eller deler hvad man har været udsat for? (ensidig retssikkerhed)?

Det følger af straffelovens § 267, at den, der fremsætter eller udbreder en udtalelse eller anden meddelelse eller foretager en handling, der er egnet til at krænke nogens ære, straffes for ærekrænkelser med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Det følger endvidere af straffelovens § 269, at en ærekrænkelser er straffri, hvis den fremkommer i en sammenhæng, hvor der var rimelig anledning til den. I den forbindelse skal der lægges vægt på, om sandheden af en beskyldning bevises, eller om der var et tilstrækkeligt faktisk grundlag for ærekrænkelserne. Det vil være udgangspunktet, at en beskyldning om et strafbart forhold er straffri, hvis der føres bevis for den. Omvendt kan der tænkes tilfælde,

hvor en beskyldning, der er ført sandhedsbevis for, alligevel er strafbar, fordi den fremkom i en sammenhæng, hvor der ikke var rimelig anledning til den.

En fremsættelse eller udbredelse af beskyldning om, at en anden har begået en strafbar handling, vil altså efter omstændighederne kunne medføre en straf for overtrædelse af straffelovens § 267. Omvendt vil en ærekrænkelse kunne være straffri, hvis den fremkom i en sammenhæng, hvor der var rimelig anledning til den, jf. § 269. Det vil være op til domstolene at vurdere, om dette er tilfældet i en konkret sag, og der skal i den forbindelse tages hensyn til, om der føres sandhedsbevis for beskyldningen, jf. § 269, stk. 2.

3) Er der nogle typer sager, der ikke ryger under sædelighedskriminalitet, så der dermed gælder andre paragraffer (fx tvungen overværelse af noget seksuelt, manipulation (grooming) til at gøre noget seksuelt ved sig selv etc.) (børn under 18 år)?

Straf for seksualforbrydelser er hjemlet i straffelovens kapitel 24 (§§ 216-236). Er der tale om samleje med en slægtning i nedstigende linje eller med en bror eller søster, vil forholdet imidlertid være omfattet af straffelovens § 210 om bl.a. incest.

For så vidt angår eksemplerne, der omtales i spørgsmålet, vil disse efter omstændighederne kunne være omfattet af straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelse. Det følger af straffelovens § 232, at den, som ved uanstændigt forhold krænker blufærdigheden, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år eller, hvis forholdet er begået over for et barn under 15 år, med bøde eller fængsel indtil 4 år. Bestemmelsen fungerer i realiteten som en general-klausul, der kan finde anvendelse på enhver seksuel handling af en vis grovere karakter, som ikke er omfattet af de øvrige bestemmelser i straffelovens kapitel 24.

Hvorvidt et forhold er omfattet af en straffelovsbestemmelse, vil imidlertid afhænge af de konkrete omstændigheder i sagen og domstolenes vurdering heraf.

4) Er der i forbindelse med lovændringen om forældelsesfrist en skæringsdato for hvornår noget er forældet?

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 1.